

Депутат Бухан Мандж

Энъ-зах уга тег көкрнә. Өвснә Өтки унр Өрч-зүркәр орад, седкл амрана. Эн цаг, хббчд ик байрта цаг.

Тегәд чигн Мандж гирлгән түшәд отарин захд, ик-икәр цевр агъар киилдж, Өргн тегт хббгән хардж, зүркнъ бульгддж зогсджана. Тер учрта. Өмннъ делвәггәд идшлджәх хбд, Манджиг түрүн авхд, нәрхн мәәггь көлтә, нимтр атхр нооста бичкн-бичкн хургд билә. Ода ббдүн-ббдүн хбд. Нег минггән далн тавн хурггиг үвләс эрүл-менд авч гарлгән—нәрн йовдл, нерлтго ик байр.

Седкл байрта болхла куунд сәәхн-сәәхн тоолврмуд ирнә. Мандж газр-уснурн ирснәс авн хббнә ард йовна. Үвлин дуусн унтл-кевтл уга, уйн цогцта хурггдиг арднъ дахад, хаджуднъ манад, Өвсн-усинь цаг-цаглань Өгәд, кевтринь Өлгә мет ясад бәәсн учрар чигн эн хурггд ик-ик хббд болцхав.

Делвәггәд идшлдж йовх хббдән хәрүлн йовдж, долан джилин туршд цергт йовсан Мандж санна. Мандж хббн негтәдән цергт мордла. Дббвн джилд цергләд, галар чигн орад, үкләр чигн орад йовла. Нег ик дәәлдәнд орджаггәд, партыд орулдж автн гиггәд эрлгь үлдәв. Ноолдана хббн, даалгъвран сәәнәр күцәсн Манджиг цуг коммунистнр, Ленинә партин зергләнд нег дуугъар орулдж авб.

1943 джил билә. Эн збргтә хальмг көвүг, даалгъвр Өгәд, немшин тылд, партизан йовуль...

Эн тоот цугъар ода, Өргн теегин агъуд, Өрчдән шахад гишнъг асрсн хббдиннъ ард зогсджатл даран-дарандан сананд орна: негт зүрк байрлулна, негт үксн уурмүдән санхлаг—зүрк Өвдкәнә.

Манджин хаджуд Өндиңд саллго дахдг, бор толгъата ик цагъан ноха, эән кесгтән нег үзг тал хәләггәд зогсад бәәхләг, эргәд гууджәггәд, көлинъ одад шбргәв. Хббч,

генткн серсн мет энд-тендән хәләчкәд, ноханнъ ардас дахв.

Хбд улм делвәггәд, кецин дор бәәсн царнъгиг эргәд, хаврин шуугджах теегин ай-сла негддж малълдад, нилх ногъа хазлддж йовцхана. Эн хббдин маалългән, эн теегин айс шин тогтджах тангггчин ирх цагин күчиг делддж, хббч Манджд улм-улм чидл ургъана, ицл ургъана.

—Манггдуркдан ицсн күн, мббнък чидлтә болдмн, маш байр эдлдмн,—гидж эцкнъ Манджд келдг билә. Тер унн бәәдж, ода тер медгднә.

Манджин көдлдж бәәх колхоз „Победа“ давсн джил трудодень болггнд долаггәд арслнъ мббнъгәр, хошаггәд килограмм—гуйрар Өгв. Манджин булд, алдр „Джанггерт“ келгдшнъ, салаггәрнъ тосн гооджна. Үмсәд гарх хувцн чигн бәәнә, Өрчдән шахад энъкрлх гурвн үрн чигн бәәнә. Эн тоот байриг, эн сәәхн, зовлнъ уга хүвиг Ленин манд Өглә. Тегәд чигн Мандж чидлән нблго, әмән әрвллго шунмгъа көдлнә.

Тангггчин хббчрин хургт Мандж келв:

—Би социалистическ дбблдәнд ур Богдановичиг дууджанав. Хәләдж бәәсн хббдән толгъа бббн цугтнъ хадгглх деерән, нег джилә хурггдас дббвн килограмм ноос авх збвтә болхлаг, би тавн килограмм долан зун грамм ноос Өгнәв...

Мандж келсн үгдән күрхмн. Нигт, нигт нооста хбд Манджин Өмн идшләд, көвкр торггн цагъан ноосарн тег кеерүләд негт хурдж баглрад, негт сарсадж деләд йовцхана. Манджин көдлмшиг, хамдан көдлдг улснъ сәәнәр уннлнә, бийинъ икәр күндлнә! Тегәд чигн колхозникүднъ ачта хббчән Вознесенск сельсоветд депутат сунггв.

Эн ик байрта күн. Элст балггсна „Победа“ гидг колхозин ах хббч, олна зарц-депутат—Бухан Мандж.

БАЛАКАЕВ Алексей.